

Programok, folyamatok megvalósítása

Tanulókörök

Varga – Őszköszöntő

1

BESZÁMOLÓ

Tanulókör – Őszköszöntő

Időpont: 2020. október 30. (péntek) 17⁵⁰ órától

Helyszín: 7370 Varga, Fő utca 32. – Művelődési Ház

Jelenlévők: Melléklet jelenléti ív szerint.

Program:

Polgármester köszöntője

„A helyi identitás és kohézió erősítése Sásd térségében” projekt már megvalósult eseményeinek ismertetése

A tökfárgás – ismertető

Az őszköszöntő ötletek megvalósítása – jó hangulat, közösségformáló, hasznos kreatív együtt töltött idő

Program ismertetése:

A rendezvénynek a vargai Művelődési Ház adott otthont. A foglalkozáson fiatalok és idősebben egyaránt jelen voltak.

A program kezdetén Lukácsné Lembach Anita polgármester asszony köszöntötte a résztvevőket, és tájékoztatta őket, hogy a rendezvény a TOP-5.3.1-16-BA2-2017-00002 projekt keretében valósul meg, annak támogatási forrása igénybe vételével.

Tájékoztatta a megjelenteket a tanulókörrel kapcsolat, várható hatásairól.

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Strukturális
és Beruházási Alapok

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Ezt követően a szakmai vezető tájékoztatta a résztvevőket arról, hogy a projekt keretében mely közösségi akciók, tevékenységek, események valósultak már meg:

- 2018. július 21. napján Varga községben, az első szomszédünnep,
- 2018. december 1. napján, Baranyajenőn közösségi rendezvény,
- 2019. február 23. napján Gödrében közösségi rendezvény,
- 2019. június 29. napján, Szágyon az első szomszédünnep,
- 2019. július 27. napján Varga községben a második szomszédünnep,
- 2019. augusztus 10. napján Baranyajenő településen az első szomszédünnep,
- 2019. augusztus 18. napján Gödrében az első szomszédünnep,
- 2019. szeptember 7. napján, Felsőegerszegen az első szomszédünnep,
- 2020. szeptember 5. napján, Felsőegerszegen a második szomszédünnep,
- 2019. szeptember 14. napján Gödre községben az első közösségi kiállítás,
- 2019. október 5. napján, Baranyajenőn az első közösségi kiállítás,
- 2019. október 19. napján Felsőegerszeg településen, az első közösségi kiállítás,
- 2020. február 22. napján, Szágy településen az első közösségi kiállítás,
- 2020. március 14. napján, Mindszentgodisán az első közösségi kiállítás,
- 2020. október 10. napján, Felsőegerszeg községben a második közösségi kiállítás,
- 2020. október 23. napján, Varga településen az első közösségi kiállítás.

A közösségi programok, folyamatok körében megvalósításra került:

- 2018. november 12. napján Mindszentgodisa településen, az első tanulókör,
- 2018. december 12. napján Varga településen az első tanulókör,
- 2019. április 17. napján Gödrében az első tanulókör,
- 2019. december 5. napján Gödrében a második tanulókör,
- 2020. szeptember 12. napján, a harmadik tanulókör.
- 2020. október 30. Felsőegerszeg (a jelen rendezvény előtt)

Lakossági részvételi fórum volt:

- 2018. július 17. napján Gödrében,
- 2018. augusztus 17. napján, Baranyajenőn,
- 2019. január 25. napján Varga községben,
- 2019. április 12. napján,
Felsőegerszegen,
- 2019. november 15.
napján Mindszentgodisa
községben
- 2019. december 10.
napján Szágy községben.

A szakmai vezető ismertetőjében elhangzott:

A tőkfaragás története: Manapság a **töklámpás** készítését sokan az angolszász és amerikai ünnephez, a Halloweenhez kötik, pedig a tőkfaragás Magyarországon is régi hagyomány. Olyannyira régi, hogy az első erről szóló történet egészen Salamon, Árpád-házi királyunk idejébe nyúlik vissza. Salamon trónviszályban állt unokatestvéreivel: Gézával, illetve annak halála után Lászlóval. 1081-ben Salamon ugyan elismerte Lászlót, mint magyar királyt, cserében megtarthatta királyi címét és László udvartartást is rendelt mellé, Salamon azonban a királyi udvarban is terveket szőtt a trón visszaszerzésére. Ezek után László biztonsági okokból a visegrádi vár tornyába záratta. Az öröknek parancsba adták, hogy sötétedés után töklámpásokkal világítsák ki a tornyot, hogy éjszaka is szemmel tarthassák a rabot. A különleges „fáklyák” azonban nemcsak a vár foglyát világították meg, hanem a Dunán közlekedő hajósoknak is támpontul szolgáltak. Innen ered a mondás: „fénylik, mint Salamon töke”. Az eredeti vár, ahol a király egykor raboskodott, sajnos nem maradt fenn, viszont romjainak köveiből építtetett új várat IV. Béla a tatárjárás után. A jelenleg is meglévő Salamon-torony egykori királyunk emlékét őrzi.

A Haloween története: Egy hiedelem szerint október utolsó napján a legvékonyabb a választóvonal az élők és a holtak világa között. Az elkárhozott lelkek addig barangolnak, amíg meg nem találják egykori lakhelyüket és megpróbálnak visszatérni az élők világába. Már a kelták is védekeztek ez ellen. Október 31-én miután betakarították a termést és elraktározták télre, megkezdődött a mulatság. Szellemnek öltözve parádézta az utcákon, hogy a Gonoszt megzavarják, és végleg elűzhessék.

Jack, az az a töklámpás története: Az úgynevezett Jack-lámpa kettős célt szolgált. Egyrészt távol tartotta a gonosz szellemeket, másrészt a halottak szellemeinek világított, hogy hazatalálhassanak.

Egy ír legenda szerint nevét egy Jack O'Lanter nevű részeges kovácsról kapta. A legenda szerint egy szép napon odament a részeges Jackhez az ördög és hívta magával. Jack azonban nem akart vele tartani, ezért hát furfangos cselt eszelt ki inkább és ravasz módon elérte, hogy az ördög felmásszon egy fára. Jack tudta, hogy mitől fél az ördög és a fa oldalára egy keresztet rajzolt. Az ördög nagyon megrettent a kerestől és nem is mert lemászni, kénytelen volt a fa ágán kucorogni. Az ördög addig-addig egyezkedett a furfangos kováccsal, hogy ígéretet tett arra, hogy soha többé nem fogja kísérteni a lelkét, ha végre leengedi őt. Jack ekkor megengedte az ördögnek, hogy lemásszon a fáról, aki abban a pillanatban el is tűnt. Azonban amikor Jack meghalt, lelke a menny és a pokol között rekedt, mert a mennybe nem engedték be, mivel élete során sokat részegeskedett és bűnös módon élt, de az ördög sem akarta a pokolba befogadni, mert nagyon haragudott Jackre a régi csínye

miatt. Végül az ördög szánta meg és egy izzó fadarabot dobott Jacknek a pokol katlana alatt lobogó tűz parazsából, a parazsat Jack egy marharépa tette, amit a nyugtalan lelkének szánt, világító lámpásnak. Azóta Jack lelke ennek a marharépa lámpácskának a fényénél keresi a megnyugvását.

Az ír néphagyományt követő Amerikában, a legendában szereplő eredeti takarmányrépát a narancssárga színű látványosabb kivájt vigyorgó sütőtök forma váltotta fel.

A tradicionális töklámpásnak az ijesztőre faragott arcformája az ősi babona szerint arra szolgált, hogy távol tartsák a terméstől az azt tönkretévő gonosz szellemeket, illetve ezzel a lámpással világítottak a halottak szellemeinek, hogy azok hazatalálhassanak

Napjaink töklámpásai jellemzően sütőtökből faragott lámpások, bár eredetileg ezek nagy tarlórépákból készültek. A töklámpások főként a Samhain és a Halloween ünnepéhez kapcsolódnak, nevét (jack-o'-lantern) a tőzegtelepek felett lebegő furcsa fényes jelenségről, a lidércről vagy lidércfényről kapta. A tipikus töklámpások tetejét levágják, belsejét kikaparják, felületére jellemzően szörnyszerű arcot faragnak, belsejébe pedig gyertyát vagy lámpát helyeznek.

Sokrétű felhasználásának köszönhetően a tök napjainkban is népszerű növényünk. Számos településen rendeznek évente szeptember – október tájékán tökfesztivált. Nagydoboson, Rácalmáson, Zebegényben, Óriszentpéteren, Balatonalmádiban, Balatonbogláron, Fertőszéplakon vagy Kiskundorozsmán egyaránt élvezhetjük a fesztiválok hangulatát. Részt vehetünk gasztronómiai, kulturális vagy kézműves programokon, kóstolhatunk ismert és kevésbé ismert ételeket vagy megcsodálhatjuk a szebbnél szebb töklámpásokat.

A globalizáció hatására a világ számos kulturális hagyománya, szokása lépi át az országok határát, és elterjed földünk számos országában, illetve ötvöződik a helyi szokásokkal. Ennek tipikus példája a tökfaragás is, mely évszázados hagyományokkal bír hazánkban is, de az angolszász kultúra is egyértelműen hatott rá. A kultúrák keveredése, ötvöződése világjelenség, így természetes, hogy a tökfaragás, mint tanulóköri téma igényként merült fel a helyi közösségben.

A kézművesség forma-átalakító, kézzel vagy kézi szerszámokkal végzett tevékenység. Az őszi köszöntő foglalkozáson tököt faragtak a résztvevők, ki-ki kezűgyességének megfelelően választhatott a „minták” közül.

A vargái tanulókör megmutatta, hogy a kor trendjeinek, ízlésének megfelelően is lehet az informális

tanulás során elsajátított kompetenciákkal és kreativitással „alkotásokat” létrehozni.

Az egymástól megismert mintákkal, technikákkal a jövőben is látványos, különleges „trendi” tölklámpásokat „alkothatnak” a résztvevők.

A közösen végzett falusi tevékenységek elengedhetetlen velejárója, hogy a résztvevőket étellel és itallal kínálja a házigazda. A vargai tanulókör sem volt kivétel ez alól a kedves szokás alól. Az önkéntes segítők pogácsával, teával kínálták a tanulókör résztvevőit.

A vargai őszi köszöntő tanulókör az ifjabbak és idősebbek, az „aktív mag”, és az önkéntes segítők önszerveződő kiscsoportos foglalkozása volt, ahol megvalósulhatott az ifjabb és idősebb generációk kulturális ismereteinek bővítése, illetve irányított és koordinált fejlesztő tevékenységet végeztek. A tevékenység célja többek között a helyi társadalom (hasznos) tudásának, tapasztalatainak és hagyományainak átadása, bővítése volt. A helyi tapasztalat és tudás „kézzelfoghatóvá tett” kommunikációja alapját képezi a helyi identitástudat, tudatosság, elköteleződés, aktivitás fejlődésének/fejlesztésének. Így a program szerves része a közösségfejlesztés folyamatának, és egyben eleget tesz a „Közösségfejlesztési módszertani útmutató” 3.2.2.4. pontja szerinti előírásoknak is.

Észrevételek, tapasztalatok:

A tanulókörök meghatározása a Helyi Cselekvési Tervben megtörtént. A dokumentum tartalmazza, hogy a konzorciumot alkotó településeken összesen 18 tanulókör foglalkozás valósul meg különböző témakörökben. A rendezvénynaptár tartalmazza az ütemezésüket. A tanulókörök megtervezésekor adaptálásra kerültek az Útmutató 3.2.2.4. pontjában foglaltak azzal, hogy a Helyi Cselekvési Terv és a rendezvénynaptár tekinthető a tanulókörök megtervezésének és az ütemezés alapidokumentumának. A helyi javaslatok, igények adják meg azt a tematikai keretet, amelyben a közösségfejlesztési tevékenység, a tanulókörben megvalósul. Ezeket a településeken közreműködő érintettek segítik. A tanulókörök lebonyolítása a szakmai vezető feladata, amelyet megoszt a helyi témavezetővel, illetve témavezetőkkel. A 8-10 fő aktív részvétele a tanulókörök szervezésében a helyi motiváció tekintetében gyakorlatilag nem megvalósítható. A projektben megvalósult tevékenységek dokumentációja, így a tanulókörök dokumentációja a projekt megvalósítása során a szakmai vezető kezelésében van. A szakmai beszámoló tekinthető a közösségi program jegyzőkönyvnek.

A résztvevők megszólítása/összehívása tradicionális eszközökkel történt, meghívókkal, plakátokkal. A meghívók, plakátok segítségével a település valamennyi lakója értesült az eseményről.

A kézműves foglalkozáson készítendő „alkotások” technikáját, a készségeket, a korcsoport, sajátosságok figyelembevételével határozták meg. Valamennyi jelenlévő aktívan bevonódott a munkába. Az alkotómunka folyamatát sok-sok ügyes, kreatív ötletet, technikát tanítottak egymásnak a résztvevők. Elmondható, hogy az alkotás, a közösen végzett kreatív tevékenység jótékony hatást gyakorol a közösség összekovácsolására, aktív találkozási, érintkezési, és tudásmegosztási lehetőséget biztosít a résztvevők között.

A résztvevők köre jól tükrözte a település korfáját, mind az ifjabb, mint az idősebb helyiker jelen voltak. A program a fő tematikáját tekintve kreatív műhely. A tanuló körben a korosztályi különbségek figyelembe vételével készültek az „alkotások”, a legifjabbak egyelőre „csak” figyelmesen szemlélték a készítés folyamatát. A tanuló körre a felnőtt-felnőtt közötti tanulás is megfigyelhető volt. Ez a készített tóklámpások mintázatán is látszik. Az elkészült alkotások tükrözik a globális trendeket, még ha tökforgatásról is van szó! A kész alkotásokról a fényképeket csatoltuk a szakmai beszámolóhoz. A tóklámpások remélhetőleg ellátják majd funkciójukat és szép világítás mellett távol tartják a gonosz szellemeket is háztól!

A Projekt keretében, Varga községben megvalósított tanulóköri program a Helyi Cselekvési Tervben meghatározott megvalósítandó tevékenység, a helyzetelemzésben feltárt probléma (a helyben elérhető informális tanulási lehetőség hiánypótló lehet az adott települések közlekedési nehézségei miatt) megoldását szolgálja. Továbbá a járványügyi helyzetre tekintettel nem lett volna ajánlott a felsőegyszerű tanulókörrel összevonni ezt az eseményt, viszont elmondható, hogy a település méretéhez képest sokan vettek részt a foglalkozáson.

A közösségi program megszervezésében, a helyiség berendezésében, az alapanyagok beszerzésében, és a megvalósításban, a képviselő-testület tagjai és önkéntes segítők is tevékeny részt vállaltak. A közösségi program megvalósításában segítő, elkötelezett felsőegyszerű emberek a Projekttel elérni kívánt célok megvalósulásának zálogai. Elmondható tehát, hogy a program sikeresen szolgálta a Projektben megfogalmazott célok megvalósulását.

Gödre, 2020. november 4.

Gruber Marianna szakmai vezető

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYAEurópai Unió
Európai Strukturális
és Beruházási Alapok

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE